

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΙΣΛΑΜΙΚΗΣ ΔΙΑΣΚΕΨΗΣ:

ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΝΕΟΘΩΜΑΝΙΚΗΣ ΑΝΘΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Της Αντωνίας Δήμου

(Σύμβουλος στο Ινστιτούτο Ευρωπαϊκών και Αμερικανικών Σπουδών (RIEAS) και εταίρος στο Κέντρο για την Ανάπτυξη στη Μέση Ανατολή του Πανεπιστημίου της Καλιφόρνια, Ηνωμένες Πολιτείες)

***Copyright: Research Institute for European and American Studies
(www.rieas.gr) Publication Date: 8 September 2014***

Η 41^η Διάσκεψη των ΥΠΕΞ του Οργανισμού Ισλαμικής Διάσκεψης (ΟΙΔ) που πραγματοποιήθηκε στη Τζέντα της Σαουδικής Αραβίας από τις 18 έως τις 19 Ιουνίου 2014 εξέδωσε δύο αποφάσεις που λήφθηκαν από την ολομέλεια του Οργανισμού, οι οποίες εγγίζουν άμεσα την Ελλάδα και την Κύπρο. Η πρώτη απόφαση φέρει τίτλο «η Κατάσταση στην Κύπρο» (Res. No19/41 POL), και η δεύτερη τιτλοποιείται ως: «η Κατάσταση της Τουρκο-μουσουλμανικής Μειονότητας στη Δυτική Θράκη και του Μουσουλμανικού Πληθυσμού της Δωδεκανήσου» (Res. No 3/41-MM).

Η απόφαση για το Κυπριακό εστιάζει στην άρση της απομόνωσης της τουρκοκυπριακής πλευράς, την επέκταση των σχέσεων σε όλους τους τομείς και την ανταλλαγή υψηλόβαθμων επισκέψεων αντιπροσωπειών των κρατών-μελών του οργανισμού με την τουρκοκυπριακή πλευρά, ενώ κατηγορεί τους Ελληνοκύπριους... για υπερεξοπλισμούς (!!!) και καταδικάζει τη συμφωνία που υπεγράφη ανάμεσα στην ελληνοκυπριακή κυβέρνηση με το Ισραήλ για την οριοθέτηση θαλάσσιων οικονομικών ζωνών εκτοξεύοντας ευθείες κατηγορίες περί μονομερών διεκδικήσεων στην Ανατολική Μεσόγειο (!!!!!).

Η απόφαση για την «τουρκο-μουσουλμανική» μειονότητα στην Ελλάδα υιοθετεί προηγούμενα ψηφίσματα, ότι δήθεν η μειονότητα αποστερείται των δικαιωμάτων της όσον αφορά στις ευκαιρίες για εκπαίδευση στη μητρική γλώσσα (σ.σ.: τουρκική), τη δυνατότητα εκτέλεσης των θρησκευτικών της καθηκόντων, τη διοίκηση των ισλαμικών ιδρυμάτων και τη διατήρηση της πολιτιστικής της κληρονομιάς. Επίσης ξεχωριστή αναφορά γίνεται σε δήθεν παραβίαση δικαιωμάτων εκ μέρους της ελληνικής πολιτείας σε βάρος του τουρκικής προέλευσης μουσουλμανικού πληθυσμού στα Δωδεκάνησα (!!!).

Οι συγκεκριμένες αποφάσεις κάθε άλλο παρά ευνοούν την Ελλάδα, η οποία δυστυχώς εξακολουθεί να μην κινείται εγκαίρως και αποτελεσματικά, ώστε να αποτρέψει την «υιοθέτηση» αποφάσεων που καταφανώς αποτελούν προϊόν συντονισμένων ενεργειών της τουρκικής διπλωματίας και στρατηγικής αξιοποίησης του ΟΙΔ για την προώθηση των εκάστοτε στρατηγικών στόχων της Άγκυρας.

Η συστηματική μάλιστα αξιοποίηση του ΟΙΔ ως εργαλείο πραγμάτωσης ιεραρχημένων τουρκικών επιδιώξεων εφαρμόστηκε πλήρως κατά την τελευταία δεκαετία αφενός με την ανάδειξη το 2004 στην ηγεσία της Γενικής Γραμματείας του ΟΙΔ του Τούρκου υποψηφίου, δρ. Εκμελλεντίν Ιχσάνογλου και αφετέρου με την εκλογή το 2008 στην ηγεσία της γενικής γραμματείας της Κοινοβουλευτικής Ένωσης του ΟΙΔ του Τούρκου υποψηφίου, καθηγητή Μαχμούντ Ερόλ Κιλίτς.

Παρενθετικά, η δεκαετής «επιτυχής» θητεία Ιχσάνογλου στη γενική γραμματεία του ΟΙΔ, η οποία έληξε το 2014 οπότε και τον διαδέχθηκε ο Σαουδάραβας καθηγητής Ιάντ Αμίν Μαντάνι, κατοχύρωσε την υποψηφιότητα του ιδίου στις πρόσφατα διεξαχθείσες προεδρικές εκλογές στην Τουρκία. Αξίζει επίσης να επισημανθεί ότι η κοινοβουλευτική Ένωση του ΟΙΔ της οποίας εξακολουθεί να ηγείται ο Τούρκος καθηγητής Κιλίτς είναι ο δεύτερος μεγαλύτερος διακυβερνητικός οργανισμός έπειτα από τον ΟΗΕ, ο οποίος εκδίδει συλλογικές αποφάσεις το σύνολο των οποίων είθισται να υιοθετείται από τη Διάσκεψη των ΥΠΕΞ του οργανισμού.

Αναλύοντας τη στρατηγική της Τουρκίας στο Κυπριακό και την ελληνική μουσουλμανική μειονότητα στη Δυτική Θράκη, καθίσταται προφανές ότι αυτή αποτελεί την πεμπτούσια τη Υψηλής Στρατηγικής (Grand Strategy) η οποία στοχεύει στην πραγμάτωση γεωπολιτικών στόχων –μεταξύ άλλων- με τη δημιουργία νομικών ερεισμάτων στο πλαίσιο διεθνών οργανισμών.

ΝΕΟΘΩΜΑΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΝΤΑΒΟΥΤΟΓΛΟΥ

Ως γνωστόν, οι τουρκικοί στόχοι βασίζονται στο όραμα περί νεοθωμανισμού όπως αυτό σφυρηλατήθηκε επιμελώς από τον μέχρι πρότινος Τούρκο υπουργό εξωτερικών και νυν πρωθυπουργό Αχμεντ Νταβούτογλου.

Ο νεοθωμανισμός είναι το όραμα της σύγχρονης τουρκικής εξωτερικής πολιτικής που στοχεύει στην ανάδειξη της Τουρκίας σε ηγετική περιφερειακή δύναμη στην ευρύτερη Μέση Ανατολή και τα Βαλκάνια με την ανασύσταση των ορίων επιρροής και του ζωτικού χώρου της πάλαι ποτέ Οθωμανικής αυτοκρατορίας. Η κυβέρνηση Ερντογάν οικοδόμησε το οθωμανικό και ισλαμικό προφίλ της Τουρκίας εντέχνως με τη δημιουργία στο υπουργείο εξωτερικών της χώρας μίας νέας τάξης μη-κεμαλικών πρεσβευτών, οι οποίοι εκτιμάται ότι επιλέγησαν στη βάση των ισλαμικών-οθωμανικών τους προσόντων καθώς και μίας παράλληλης επετηρίδας ειδικών για προξενικά θέματα με επίκεντρο τα μειονοτικά, πολιτιστικά και θρησκευτικά ζητήματα πάντοτε σε αगाστή συνεργασία με την εκάστοτε πρεσβεία. Σε αυτό το πλαίσιο πολιτικής, συντελέστηκε και η αναβάθμιση του προξενείου της Κομοτηνής.

Ο Νόμος περί Τουρκικής Υπηκοότητας επίσης λειτουργεί επικουρικά στην υλοποίηση της ιδέας του παν-τουρκισμού η οποία προβάλλεται κεκαλυμμένα με οθωμανικό προφίλ. Προηγήθηκε δε της ψήφισης του νόμου η σύνταξη σχετικού χάρτη του περίφημου «Χάρτη της Τουρκικής Ομογένειας», ο οποίος αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του «οράματος Νταβούτογλου» για την ανασύσταση της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Σύμφωνα με το νόμο περί Τουρκικής υπηκοότητας οι ξένοι που συμβάλλουν πολιτιστικά, επιστημονικά και αθλητικά στη διεθνή προβολή της Τουρκίας αλλά και επενδύουν οικονομικά εντός της τουρκικής επικράτειας μπορούν να αποκτήσουν την Τουρκική υπηκοότητα. Οι πολυπληθείς Τουρκογενείς πληθυσμοί του Καυκάσου και της Κεντρικής Ασίας βρίσκονται στο στόχαστρο του τουρκικού νόμου, ενώ ειδικές θεματικές ομάδες εργασίας έχουν προβεί στη σύσταση σχετικών αναφορών που εστιάζουν στους «Τουρκικής καταγωγής» πολίτες των βαλκανικών κρατών, όπως της Ελλάδας και της Βουλγαρίας καθώς και της Μέσης Ανατολής. Προφανής σκοπός της Τουρκίας αποτελεί η αριθμητική ανέλιξη στα 160 εκατομμύρια εντός της επόμενης δεκαετίας των Τούρκων υπηκόων παγκοσμίως.

Η Ελλάδα και η Κύπρος οφείλουν να ξεφύγουν από το τέλμα της ενεργούς παθητικότητας στην οποία έχουν περιέλθει την τελευταία δεκαετία και να προχωρήσουν στην ισχυροποίηση των θέσεων τους δημιουργώντας διπλωματικά, γεωπολιτικά και διεθνή ερείσματα μέσα από μεθοδική προσέγγιση και ρεαλιστική στοχοθεσία όσον αφορά στην τουρκική εξωτερική πολιτική. Με αυτό τον τρόπο η κατάληψη της μισής Κύπρου, η δημιουργία προϋποθέσεων «αυτονομίας» στη Δυτική Θράκη και η αμφισβήτηση της ελληνικής κυριαρχίας στο Αιγαίο, όπως αποτυπώνονται στο όραμα Νταβούτογλου, θα παραμείνουν αποκλειστικά στο επίπεδο του τουρκικού οραματισμού.

Ο Νταβούτογλου άλλωστε αποτελεί άριστο γνώστη του θεωρητικού μοντέλου της αγγλοσαξωνικής γεωπολιτικής ανάλυσης του Χάλφορντ Μάκιντερ (1861–1947) στο οποίο έχει προσαρμόσει την τουρκική πολιτική υψηλής στρατηγικής, η οποία συνίσταται στην κατάκτηση ηγετικής γεωπολιτικής θέσης, όπως αυτή επιβάλλεται από το γεωγραφικό πλεονέκτημα του «στρατηγικού βάθους» της Τουρκίας. Οι απόψεις Νταβούτογλου αποτυπώνονται στο βιβλίο του με τίτλο “Στρατηγικό Βάθος: Η θέση της Τουρκίας στη Διεθνή Σκηνή” (*Stratejik Derinlik: Türkiye'nin Uluslararası Konumu*).

Σε ότι αφορά στην Ελλάδα και την Κύπρο, στη σελίδα 175 του βιβλίου με υπότιτλο «Ο Στρατηγικός Γόρδιος Δεσμός της Τουρκίας: Η Κύπρος», ο Νταβούτογλου αναφέρει: «Η Κύπρος διαθέτει κεντρική θέση μέσα στην παγκόσμια ήπειρο αφού βρίσκεται σε ίση απόσταση από την Ευρώπη, την Ασία και την Αφρική. Μαζί με την Κρήτη ευρίσκεται σε μία γραμμή πάνω στην οποία διασταυρώνονται οι θαλάσσιες οδοί. Η Κύπρος κατέχει θέση μεταξύ των Στενών, που χωρίζουν Ευρώπη και Ασία, και της Διώρυγας του Σουέζ, που χωρίζει Ασία και Αφρική, ενώ ταυτοχρόνως έχει τη θέση μίας σταθερής βάσης και ενός αεροπλανοφόρου, που θα πιάνει το σφυγμό των θαλασσίων οδών του Άντεν και του Χορμούζ, μαζί με τις λεκάνες του Κόλπου και της Κασπίας, που είναι οι πιο σημαντικοί οδοί σύνδεσης Ευρασίας-Αφρικής».

Ενώ στη σελίδα 180, ο Νταβούτογλου εστιάζει στην τουρκική πολιτική έναντι της Κύπρου: «Την Κύπρο δεν μπορεί να αγνοήσει καμία περιφερειακή ή παγκόσμια δύναμη που κάνει στρατηγικούς υπολογισμούς στη Μ. Ανατολή, την Α. Μεσόγειο, το Αιγαίο, το Σουέζ, την Ερυθρά θάλασσα και τον Κόλπο. Η Κύπρος βρίσκεται σε τόσο ιδανική απόσταση απ' όλες τις περιοχές, που έχει την ιδιότητα μίας παραμέτρου που τις επηρεάζει όλες άμεσα. Η Τουρκία, το στρατηγικό πλεονέκτημα που απέκτησε την δεκαετία του 1970 πάνω σε αυτήν την παράμετρο, πρέπει να το αξιοποιήσει όχι ως στοιχείο μίας αμυντικής Κυπριακής πολιτικής με στόχο την διαφύλαξη του σημερινού *status quo*, αλλά ως ένα θεμελιώδες στήριγμα μίας επιθετικής θαλάσσιας στρατηγικής διπλωματικού χαρακτήρα». Και συμπυκνώνει την θέση του: «Μία χώρα που αγνοεί την Κύπρο δεν μπορεί να είναι ενεργή στις παγκόσμιες και περιφερειακές πολιτικές».

Με βάση τα δεδομένα, οι δύο αποφάσεις του Οργανισμού Ισλαμικής Διάσκεψης για «την Κατάσταση στην Κύπρο» (Res. No19/41 POL) καθώς και «την Κατάσταση της Τουρκο-μουσουλμανικής Μειονότητας στη Δυτική Θράκη και του Μουσουλμανικού Πληθυσμού της Δωδεκανήσου» (Res. No 3/41-MM) καθίσταται σαφές ότι εντάσσονται στις επιδιώξεις της Τουρκίας να εδραιώσει μία δυναμική και να επιφέρει τη μέγιστη δυνατή νομιμοποίηση των θέσεων της έναντι της Ελλάδας και της Κύπρου. Στόχος να μπορεί να χρησιμοποιήσει ανά πάσα στιγμή το νομικό πλεονέκτημα που απέκτησε στο πλαίσιο ενός διεθνούς ισλαμικού οργανισμού και να επιβάλλει την πολιτική της.

Κυπριακό

Στο πλαίσιο της 41^{ης} Διάσκεψης των υπουργών Εξωτερικών του ΟΙΔ, ψηφίστηκε η απόφαση No19/41 POL, για το Κυπριακό, η οποία εστιάζει στην άρση της απομόνωσης της τουρκοκυπριακής πλευράς, την επέκταση των σχέσεων σε όλους τους τομείς και την ανταλλαγή υψηλόβαθμων επισκέψεων αντιπροσωπειών των κρατών-μελών με την τουρκοκυπριακή πλευρά.

Αξίζει να επισημανθεί ότι οι Τουρκοκύπριοι συμμετέχουν στον ΟΙΔ με την ονομασία «Τουρκοκυπριακό κράτος», απόφαση η οποία ελήφθη από τη Σύνοδο που πραγματοποιήθηκε στην Κωνσταντινούπολη τον Ιούνιο 2004. Καθίσταται προφανές ότι η Τουρκία βαδίζει μεθοδικά με σκοπό τη σταδιακή διεθνή αναγνώριση του ψευδοκράτους.

Η απόφαση επικεντρώνεται στα εξής:

1. Επιβεβαίωση της πλήρους ισότητας των δύο μερών στην Κύπρο ως αρχή για την ειρηνική συνύπαρξη και υποστήριξη των προσπαθειών του Ελληνοκύπριου και Τουρκοκύπριου ηγέτη για την εξεύρεση μίας λύσης μέσω συνομιλιών, όπως συμφωνήθηκε στην Κοινή Διακήρυξη της 11^{ης} Φεβρουαρίου 2014 για την επανάληψη των διαπραγματεύσεων υπό την αιγίδα του ΟΗΕ για το Κυπριακό.

2. Εκκλήση προς τα κράτη-μέλη του ΟΙΔ και των ιδρυμάτων που ανήκουν οργανικά σε αυτόν να επιδείξουν αποτελεσματική αλληλεγγύη στον τουρκο-μουσουλμανικό λαό της Κύπρου και να τους ενισχύσουν υλικά και πολιτικά προκειμένου να ξεπεράσουν την απάνθρωπη απομόνωση που τους έχει επιβληθεί, καθώς και να ξεκινήσουν δραστηριότητες με σκοπό την ενίσχυση της συνεργασίας με τους Τουρκοκύπριους.

3. Ενθάρρυνση των κρατών-μελών να ανταλλάξουν επιχειρηματικές αντιπροσωπείες με την τουρκοκυπριακή πλευρά προκειμένου να εξετασθούν ευκαιρίες για οικονομική συνεργασία και επενδύσεις σε τομείς όπως ο τουρισμός, οι μεταφορές και η ανταλλαγή πληροφοριών. Επίσης να αναπτύξουν πολιτιστικές σχέσεις και αθλητικές επαφές καθώς και να ενθαρρύνουν την ακαδημαϊκή συνεργασία με τουρκο-κυπριακά πανεπιστημιακά ιδρύματα, περιλαμβανόμενων των φοιτητικών και ακαδημαϊκών ανταλλαγών.

4. Επικρότηση της κοινής διοργάνωσης στις 3-6 Μαρτίου 2014 από το «Τουρκοκυπριακό κράτος» και το Ισλαμικό Κέντρο για την Ανάπτυξη του Εμπορίου (ICDT) μίας ημερίδας με τίτλο «Πρόωθηση Εξαγωγών και Επενδυτικών Στρατηγικών στο Πλαίσιο της Παγκοσμιοποίησης», η οποία στόχευσε στην περαιτέρω προώθηση της συνεργασίας με τους μουσουλμάνους Τουρκοκυπρίους.

5. Αποδοκιμασία της ελληνοκυπριακής πλευράς η οποία προβαίνει σε υπερεξοπλισμούς καθώς και στην κατασκευή ναυτικών και αεροπορικών βάσεων θέτοντας με αυτό τον τρόπο υπό απειλή την σταθερότητα και την ειρήνευση στην Μεγαλόνησο.

6. Την αποδοχή των ανησυχιών της 13^{ης} συνεδρίασης του Συμβουλίου της Κοινοβουλευτικής Ένωσης των κρατών-μελών του ΟΙΔ, όπως αυτές διευτώθησαν στην υπ' αριθμόν 12/PE.13-CNCL απόφαση, σύμφωνα με την οποία οι μονομερείς διεκδικήσεις της ελληνοκυπριακής πλευράς στην Ανατολική Μεσόγειο παρακωλύουν τις προσπάθειες για διευθέτηση του Κυπριακού. Ειδικότερα, η εν λόγω απόφαση επί λέξη «καταδικάζει την συμφωνία οριοθέτησης θαλάσσιων οικονομικών ζωνών που υπεγράφη ανάμεσα στην Ελληνοκυπριακή κυβέρνηση και το Ισραήλ καθότι παραβλέπονται τα δικαιώματα των Τουρκοκυπρίων, και θεωρεί ότι η συγκεκριμένη συμφωνία θέτει σε κίνδυνο τις διαπραγματεύσεις των Ελληνοκυπρίων με τους Τουρκοκύπριους».

7. Την επιβεβαίωση προηγούμενων αποφάσεων του Οργανισμού, μέχρις ότου να επιλυθεί το Κυπριακό, που αφορούν στην υποστήριξη για την προβολή και διατύπωση των τουρκοκυπριακών θέσεων από τα κράτη-μέλη του ΟΙΔ σε όλα τα διεθνή *fora*, οποτεδήποτε το Κυπριακό τίθεται προς συζήτηση, στη βάση της ισοτιμίας των δύο πλευρών της Μεγαλόνησου.

8. Έκκληση προς την Γενική Γραμματεία να εξασφαλίσει τη συνέχιση των απαραίτητων επαφών με την Ισλαμική Τράπεζα Ανάπτυξης προκειμένου να εξασφαλιστούν οι πόροι για την εκτέλεση αναπτυξιακών προγραμμάτων της τουρκοκυπριακής πλευράς.

9. Δέσμευση να επιληφθεί του αιτήματος της τουρκοκυπριακής πλευράς για συμμετοχή με το καθεστώς του πλήρους κράτους μέλους στον ΟΙΔ, καθώς και αναγνώριση της «επιθυμίας» του Τουρκοκυπριακού λαού να ταξιδεύει ελεύθερα στο σύνολο των κρατών μελών του Οργανισμού.

10. Ενθάρρυνση των κρατών-μελών να ενημερώσουν την Γενική Γραμματεία σχετικά με τις δράσεις που ελήφθησαν για την εφαρμογή προηγούμενων αποφάσεων και ειδικότερα των αποφάσεων Νο. 2/31-P, Νο. 6/35-P, Νο. 6/39-P, Νο. 7/38-POL, Νο.7/40-POL και Νο. 3/11-P, οι οποίες εστίαζαν:

(α) στη δημιουργία Ταμείου Κεφαλαίων (Trust Fund) για τη βοήθεια των Τουρκοκυπρίων, **(β)** στην υποβοήθηση της τουρκοκυπριακής πλευράς με την ενθάρρυνση της ενεργούς εμπλοκής της στις διάφορες δραστηριότητες του ΟΙΔ, **(γ)** στην πρόσκληση Τουρκοκυπρίων επισήμων να συμμετάσχουν σε συναντήσεις και συμπόσια που οργανώνουν τα κράτη-μέλη, **(δ)** στην αναγνώριση των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων του τουρκοκυπριακού «κράτους», **(ε)** στην καταγραφή των επιχειρηματικών επενδύσεων στον τουριστικό τομέα, καθώς και των αριθμών των πολιτών του ισλαμικού κόσμου που χρησιμοποιούν τα τουριστικά θέρετρα του βορείου τμήματος της Μεγαλονήσου, **(στ)** στην πρόσκληση της Ισλαμικής Τράπεζας Ανάπτυξης (IDB) να στείλει στο βόρειο τμήμα της νήσου μία τεχνική αποστολή προκειμένου να διερευνηθούν οι δυνατότητες εκτέλεσης συγκεκριμένων έργων υποδομής, καθώς και **(ζ)** στις προηγούμενες εκκλήσεις προς το Ταμείο Ισλαμικής Αλληλεγγύης (ISF) να αυξήσει το ύψος της οικονομικής βοήθειας που παρέχει στους Τουρκοκυπρίους και να περιλάβει υπηρεσίες υγείας, ισλαμικά σχολεία, κοινωνικές και αθλητικές δραστηριότητες, να χρηματοδοτήσει συμπόσια και θρησκευτικά σεμινάρια, παράλληλα με την αύξηση της βοήθειας για τη συντήρηση και ανακαίνιση τζαμιών και θρησκευτικών κέντρων.

Η σταδιακή άρση της απομόνωσης της τουρκοκυπριακής πλευράς αποτελεί πραγματικότητα και έχει ξεκινήσει με τη συνεργασία σε ζητήματα που αποτελούν βασικό πυλώνα στη διαδικασία ανάπτυξης σχέσεων με τρίτες χώρες σε επικοινωνιακό αλλά και σε ουσιαστικό επίπεδο.

Με βάση τα ανωτέρω, καθίσταται περισσότερο από ποτέ επιτακτική η διπλωματική ενεργοποίηση της Ελλάδας στην ευρύτερη Μέση Ανατολή, με τον ταυτόχρονο επαναπροσδιορισμό των σχέσεων της με τον αραβό-μουσουλμανικό κόσμο. Η Αθήνα οφείλει να διεκδικήσει με κάθε τρόπο τη συνέχιση της ισορροπημένης πολιτικής που παγίως ακολουθούν έναντι του Κυπριακού τόσο τα αραβικά κράτη όσο και το Ισραήλ, υποστηρίζοντας την εξεύρεση δίκαιης και βιώσιμης λύσης.

Κύπρος και Γειτονικό Περιβάλλον

Η νέα απόφαση του ΟΙΔ 19/41-POL κάθε άλλο παρά ευνοεί την Ελλάδα, η οποία για μια ακόμη φορά δεν κατόρθωσε να κινηθεί εγκαίρως σε συνεργασία με την Κύπρο ώστε να αποτραπεί η «υιοθέτηση» της απόφασης για την «Κατάσταση στην Κύπρο» από την ολομέλεια του Οργανισμού. Για αυτό είναι πολύ χρήσιμο να αποτυπωθούν οι πολιτικές θέσεις του γειτονικού περιβάλλοντος έναντι του

Κυπριακού ώστε η χώρα μας να συνειδητοποιήσει ότι έχει άσους στη διπλωματική της φαρέτρα τους οποίους μπορεί να αξιοποιήσει άμεσα.

Η πρόσφατη δραστηριοποίηση της ελληνικής διπλωματίας στην ευρύτερη περιοχή της Μέσης Ανατολής έχει ως αποδέκτες τα αραβικά κράτη και το Ισραήλ, κινείται δε προς την σωστή κατεύθυνση. Η Αθήνα μάλιστα οφείλει σε κάθε ευκαιρία να καθιστά σαφή την αντίφαση της τουρκικής εξωτερικής πολιτικής η οποία ομιλεί και καταδικάζει την ισραηλινή πολιτική στη Γάζα, τη στιγμή που η ίδια ενέχεται στην κατοχή μεγάλου τμήματος της Κύπρου. Τη συγκεκριμένη ελληνική θέση υιοθετεί το σύνολο των αραβικών κρατών και το Ισραήλ, εκθέτοντας την φιλόδοξη πλην όμως υποκριτική και «εθνικώς ιδιοτελή» νεοθωμανική εξωτερική πολιτική της Τουρκίας.

Η ηγεσία της Αθήνας οφείλει να κινηθεί με γνώμονα την εισαγωγή εκ νέου της Ελλάδας στον γεωπολιτικό χάρτη της Μέσης Ανατολής ακόμη και με τη μορφή μεσολάβησης ανάμεσα στο Ισραήλ και συγκεκριμένα αραβικά κράτη. Η ελληνική παρέμβαση δεν επιχειρεί να υποκαταστήσει ή/και να ανταγωνιστεί τον όποιο ρόλο της Τουρκίας στην περιοχή. Η γενική τοποθέτηση της Ελλάδας εκτιμάται ότι είναι αυτόνομη και διέπεται από τις αρχές και τις αξίες της Ενωμένης Ευρώπης, τις οποίες μόνο ένα κράτος μέλος που διαθέτει εξαιρετικές σχέσεις με την αραβική και την ισραηλινή πλευρά μπορεί να πρεσβεύει.

Η πιθανή ελληνική εμπλοκή στις όποιες αραβοϊσραηλινές ειρηνευτικές συνομιλίες νομιμοποιεί και προσφέρει στην διπλωματική φαρέτρα της χώρας τη δυνατότητα να συνδέσει ενδεχόμενη πρόοδο επί παραδείγματι στις σχέσεις Ισραηλινών-Παλαιστινίων με τις εξελίξεις στο Κυπριακό. Διαφορετικά εάν η Ελλάδα, επιλέξει να παραμείνει απλώς θεατής των δρώμενων στο ευρύτερο γεωπολιτικό της περιβάλλον υιοθετώντας όχι απλά μία άκρως παθητική στάση αλλά μία επικίνδυνη ουδετερότητα, χάνοντας κυριολεκτικά τη δυνατότητα της να επηρεάζει μέσω φιλικών χωρών πολιτικές οι οποίες αναπτύσσονται σε *fora* στα οποία δεν έχει η ίδια πρόσβαση, όπως ο ΟΙΔ, και που αφορούν τόσο τα συμφέροντά της όσο και της Κύπρου, τότε θα επιβεβαιώσει την πλήρη ισχύ περισσότερο από ποτέ του Θουκυδίδειου αποφθέγματος σύμφωνα με το οποίο «Ισχυροί πράττουν, αδύναμοι συγχωρούν».

A. Ισραηλινή Πολιτική στο Κυπριακό

Αξιοπρόσεκτη είναι η ισορροπημένη πολιτική που παγίως ακολουθεί το Ισραήλ έναντι του κυπριακού προβλήματος. Και τούτο διότι το Ισραήλ ταυτίζεται με την ελληνοκυπριακή πλευρά ως το πολιτικά ισχυρό μέρος στη διένεξη, κατά το πρότυπο της ισραηλινο-παλαιστινιακής διένεξης.

Το Ισραήλ υποστηρίζει την εξεύρεση λύσης στη βάση της διζωνικής δικοινοτικής ομοσπονδίας για τους ακόλουθους λόγους:

1. Η διχοτόμηση, εκτιμάται, ότι δεν ωφελεί καμία από τις δύο κοινότητες και ενδέχεται να έχει αρνητικό αντίκτυπο στην ευρύτερη περιοχή. Προς θεμελίωση της συγκεκριμένης εκτίμησης παρατίθεται το ιστορικό προηγούμενο της διχοτόμησης της ινδικής υποηπείρου (subcontinent) μεταξύ Ινδίας και Πακιστάν

το 1947. Ο διαχωρισμός συνοδεύτηκε από ανταγωνισμό εξοπλισμών ο οποίος οδήγησε στην πυρηνικοποίησή τους το 1998. Σε περίπτωση επανάληψης του ίδιου σεναρίου στην Κύπρο θα δημιουργούνταν αστάθεια στην ευρύτερη περιοχή της ΝΑ Μεσογείου.

2. Το Ισραήλ αντιτίθεται σε οποιαδήποτε πιθανότητα σύστασης ενός ριζοσπαστικού ισλαμικού κρατιδίου στη Βόρεια Κύπρο. Υπάρχουν ανησυχίες ότι στην περίπτωση της διχοτόμησης, ενδέχεται να αναδειχθούν ακραία ισλαμικά στοιχεία ως απόρροια πιθανής οικονομικής ή πολιτικής αναταραχής στο τουρκοκυπριακό τμήμα της Μεγαλονήσου.

3. Μία διζωνική, δικοινοτική λύση θα μπορούσε να ισχυροποιήσει τη διαπραγματευτική θέση του Ισραήλ στην αναζήτηση-εφαρμογή παρόμοιας λύσης όσον αφορά στο ζήτημα του τελικού καθεστώτος της πόλης των Ιεροσολύμων. Ως γνωστόν, τα Ιεροσόλυμα διεκδικούνται ως πρωτεύουσα τόσο από το Ισραήλ όσο και τους Παλαιστίνιους. Η πιθανότητα διχοτόμησης της Λευκωσίας δεν αποτελεί θετική εξέλιξη για το Ισραήλ καθώς το παρόν καθεστώς στη Λευκωσία προσομοιάζει με αυτό της πόλης των Ιεροσολύμων προτού διχοτομηθούν το 1967. Ως εκ τούτου, η διχοτόμηση της Λευκωσίας θα αποτελούσε αρνητικό προηγούμενο για την διεκδίκηση εκ μέρους του Ισραήλ της πλήρους εθνικής κυριαρχίας επί της αδιαίρετης ισραηλινο-παλαιστινιακής πρωτεύουσας των Ιεροσολύμων.

4. Η προώθηση μίας κοινά αποδεκτής φόρμουλας για την κατανομή των πολιτικών εξουσιών στην Κύπρο, θα μπορούσε να αποτελέσει μοντέλο για την εφαρμογή παρόμοιας λύσης στην ισραηλινο-παλαιστινιακή υπόθεση.

B. Η αραβική Πολιτική στο Κυπριακό

Το σύνολο των αραβικών κρατών ακολουθούν πολιτική ίσων αποστάσεων έναντι της Αθήνας και της Άγκυρας. Συγκεκριμένα, επιχειρείται να διατηρηθεί μία εξαιρετικά λεπτή ισορροπία στις σχέσεις τους με την Ελλάδα και την Τουρκία. Η εν λόγω στάση εξηγείται στη βάση της παραδοσιακής φιλοαραβικής ελληνικής πολιτικής και κυρίως της ομοιότητας του Κυπριακού προβλήματος με το Παλαιστινιακό.

Ως εκ τούτου, η πλειονότητα των αραβικών κρατών στήριζε τις ελληνικές θέσεις στο Κυπριακό, ειδικά έπειτα από την τουρκική εισβολή του 1974, όταν το ελληνικό αίτημα για εφαρμογή των αποφάσεων του ΟΗΕ περί αποχώρησης των στρατευμάτων κατοχής από το βόρειο τμήμα της Μεγαλονήσου συνέπιπτε με τα αντίστοιχα αραβικά αιτήματα για αποχώρηση του Ισραήλ από τη Δυτική Όχθη, την Λωρίδα της Γάζας, τα Υψώματα του Γκολάν και τον Νότιο Λίβανο.

Οι σχέσεις του αραβικού κόσμου με την Κυπριακή Δημοκρατία προσεγγίζουν υψηλά επίπεδα ανάπτυξης. Ταυτόχρονα όμως και προς εφαρμογή σειράς αποφάσεων του ΟΙΔ για την κατάσταση στην Κύπρο, ορισμένα αραβικά κράτη έχουν αρχίσει να αναπτύσσουν εμπορικές και άλλες σχέσεις και με το κατεχόμενο τμήμα της Μεγαλονήσου, με προεξέχουσα περίπτωση αυτή της Συρίας προ της κρίσης του 2011.

Ειδικότερα και προς χάριν υπενθύμισης των γεγονότων, η Συρία προέβη στην ακτοπλοϊκή σύνδεση της κατεχόμενης Αμμοχώστου με τη συριακή Λατάκια πραγματοποιώντας δυο εβδομαδιαία δρομολόγια, παρά τις διαβεβαιώσεις ότι η Δαμασκός αναγνωρίζει μόνο την Κυπριακή Δημοκρατία. Επί της ουσίας, η ακτοπλοϊκή σύνδεση της τουρκοκυπριακής πλευράς με τη Συρία αποτέλεσε γέφυρα ανάμεσα στο βόρειο τμήμα της Νήσου με τη Μέση Ανατολή. Οι σχέσεις ενισχύθηκαν έτι περαιτέρω με την αμοιβαία άρση έκδοσης των αδειών εισόδου (visa) ανάμεσα στην Συρία και το κατεχόμενο τμήμα της Κύπρου και την πραγματοποίηση επισκέψεων τουρκοκυπριακών αντιπροσωπειών αποτελούμενων από εκπροσώπους ταξιδιωτικών πρακτορείων, διευθυντών ξενοδοχείων, επιχειρηματιών, δημοσιογράφων και τεχνοκρατών στη συριακή πρωτεύουσα με σκοπό την ενίσχυση της τουριστικής και ευρύτερης επιχειρηματικής συνεργασίας.

«Τουρκική» μειονότητα Δυτικής Θράκης και Μουσουλμανικός Πληθυσμός Δωδεκανήσου»

Οι προθέσεις της Τουρκίας να εγείρει θέμα «τουρκικής» μειονότητας στη Θράκη καθώς και μουσουλμανικού πληθυσμού τουρκικής προέλευσης στα Δωδεκάνησα έχουν καταστεί το τελευταίο χρονικό διάστημα πασιφανείς. Σε αυτό το πλαίσιο πρέπει να ενταχθεί η απόφαση Νο.3/41-MM του ΟΙΔ, που κάνει λόγο για παραβίαση των πολιτικών, πολιτειακών και θρησκευτικών δικαιωμάτων της μουσουλμανικής μειονότητας στη Θράκη και του μουσουλμανικού πληθυσμού της Δωδεκανήσου.

Εν προκειμένω, η απόφαση στηριζόμενη σε σχετική προηγούμενη απόφαση της 9^{ης} Διάσκεψης της Κοινοβουλευτικής Ένωσης του ΟΙΔ (ΝΟ. 16-PFR/9-CONF) ερμηνεύει αποσπασματικά και κατά το δοκούν τη συνθήκη της Λοζάνης. Συγκεκριμένα, ο οργανισμός θεωρεί ότι η συνθήκη της Λοζάνης εξασφαλίζει τα δικαιώματα των μελών της μουσουλμανικής μειονότητας στη Δυτική Θράκη, συμπεριλαμβανομένου και του δικαιώματος να ελέγχουν τα θρησκευτικά κέντρα και τα ισλαμικά τους ιδρύματα ως Έλληνες πολίτες με πλήρη δικαιώματα και καθήκοντα. Ως εκ τούτου, θεωρεί ότι ο μουσουλμανικός πληθυσμός τουρκικής προέλευσης που διαβιεί στα Δωδεκάνησα πρέπει να εκλαμβάνεται και αυτός ως μειονότητα. Η εν λόγω θέση, σύμφωνα με το σκεπτικό της απόφασης του ΟΙΔ, εδράζεται στο γεγονός ότι παρότι τα Δωδεκάνησα δεν ήταν μέρος της Ελλάδας όταν υπεγράφη η Συνθήκη της Λοζάνης, εν τούτοις ο μουσουλμανικός πληθυσμός τους δεν πρέπει να αποστερείται των μειονοτικών τους δικαιωμάτων όπως αυτά κατοχυρώνονται νομικά στη Συνθήκη.

Στο κεφάλαιο περί σεβασμού των θρησκευτικών και εθνοτικών δικαιωμάτων, η απόφαση του ΟΙΔ κάνει λόγο για βανδαλισμούς και ασέβειες έναντι των ιερών μουσουλμανικών τοποθεσιών, όπως τα τζαμιά και τα κοιμητήρια στη Δυτική Θράκη.

Επιπρόσθετα, επαναλαμβάνονται πάγιοι ισχυρισμοί περί παραβίασης των μειονοτικών δικαιωμάτων εκ μέρους της ελληνικής πολιτείας οι οποίοι στοιχειοθετούνται με «πληροφορίες που έχει λάβει» η Γενική Γραμματεία του Οργανισμού και έχουν ενσωματωθεί σε προηγούμενες αποφάσεις όπως η 7/37-MM. Ο πιο αντιπροσωπευτικός ισχυρισμός αφορά στη δήθεν παρεμπόδιση της συμμετοχής μελών της μουσουλμανικής μειονότητας στην ενεργό πολιτική ζωή της Ελλάδας, λόγω της ποσόστωσης του 3% ως προϋπόθεση για την εισαγωγή κομμάτων στο Κοινοβούλιο στις εθνικές εκλογές, γεγονός που σημαίνει ότι δεν υπάρχει πιθανότητα ανεξάρτητος υποψήφιος να εκλεγεί σε άλλη περιφέρεια πλην της Αθήνας. Σύμφωνα με την 7/37-MM, ο πληθυσμός της «τουρκικής» μειονότητας, ο οποίος ανέρχεται σε 1,5% επί του συνολικού πληθυσμού της χώρας δεν αρκεί για να εκπροσωπηθεί από ανεξάρτητους υποψηφίους, αναγκάζοντας τα μέλη της «τουρκικής» μουσουλμανικής μειονότητας να κατεβαίνουν στις εκλογές ως υποψήφιοι των ελληνικών πολιτικών κομμάτων.

Η υποκρισία του εν λόγω επιχειρήματος είναι εξοργιστική δεδομένου ότι το πλαφόν εισαγωγής στο Τουρκικό Κοινοβούλιο είναι 10%! Και η ελληνική διπλωματία απέτυχε να ενημερώσει τις φιλικές προς την Αθήνα πρωτεύουσες!

Καθίσταται προφανές ότι η Τουρκία προβαίνει σε πολιτική και διπλωματική αξιοποίηση της πρόσβασής της στον ΟΙΔ σε βάρος της Ελλάδας, όπως άλλωστε αποτυπώνεται ξεκάθαρα στην απόφαση Νο.3/41-MM για την κατάσταση της μειονότητας στην Ελλάδα. Η συγκεκριμένη απόφαση:

1. Απαιτεί την αναγνώριση από την Ελλάδα των εκλεγμένων μουφτήδων στην Ξάνθη και την Κομοτηνή ως επίσημους μουφτήδες.
2. Λυπάται για την πρακτική της Ελλάδας που αφορά στο διορισμό 240 ιμάμηδων/θρησκευτικών εκπαιδευτών παρά τις αντιδράσεις της «τουρκικής» μουσουλμανικής μειονότητας και καλεί την Ελλάδα να καταργήσει τη σχετική νομοθεσία.
3. Κάνει έκκληση προς την Ελλάδα να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα για την εκλογή των διοικητικών συμβουλίων των θρησκευτικών τοποθεσιών (Awqaf) από την τουρκο-μουσουλμανική μειονότητα, ώστε οι εκλεγμένοι μουφτήδες να είναι σε θέση να εποπτεύουν την περιουσία των θρησκευτικών τοποθεσιών. Επίσης καλεί την Ελλάδα να θέσει τέλος στην απαλλοτρίωση των περιουσιών των θρησκευτικών τοποθεσιών καθώς και στους βαρύτατους φόρους που επιβάλλονται σε αυτές. Έτσι η Ελλάδα καλείται να προχωρήσει σε όλες τις απαραίτητες τροποποιήσεις σε νόμους που αφορούν τα παραπάνω ζητήματα σε διαβούλευση με αντιπροσώπους της μουσουλμανικής μειονότητας.
4. Εκφράζει την απογοήτευση για την απαγόρευση που έχει επιβληθεί από το Ανώτατο Ελληνικό Δικαστήριο στις δραστηριότητες της παλαιότερης Μη Κυβερνητικής Οργάνωσης (ΜΚΟ) της «τουρκικής» μουσουλμανικής μειονότητας με την επωνυμία «Τουρκική Ένωση της Ξάνθης», που συστάθηκε το 1984. Επίσης καλεί την Ελλάδα να εφαρμόσει τρεις (3) σε αριθμό αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων που αφορούν στις μη-κυβερνητικές οργανώσεις της «τουρκο-μουσουλμανικής» μειονότητας οι οποίες άρουν την απαγόρευση που επέβαλε το Ελληνικό Ανώτατο Δικαστήριο στις

δραστηριότητες των ΜΚΟ με το μοναδικό αιτιολογικό ότι ο τίτλος φέρει τις λέξεις «τουρκική/μειονότητα» στις ονομασίες τους.

Σύμφωνα μάλιστα με τη Γενική Γραμματεία του ΟΙΔ, η «τουρκική μουσουλμανική μειονότητα» προσέφυγε στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο προκειμένου να καταδικαστεί η Ελλάδα με την κατηγορία ότι απαγορεύει στη μειονότητα να ασκεί το δικαίωμα της ειρηνικού συνεταιρίζεσθαι, το οποίο κατοχυρώνεται από τη Συνθήκη της Λοζάνης του 1923, και επιπλέον ελπίζοντας «ότι αυτή η απόφαση θα κινητοποιήσει τις ελληνικές αρχές να τροποποιήσουν την νομοθεσία τους και να επιτρέψουν στην 'τουρκική μουσουλμανική μειονότητα' να μπορεί να χρησιμοποιεί την εθνική της ταυτότητα στους τίτλους των μειονοτικών οργανώσεων»

5. Καλεί την Ελλάδα να αποκαταστήσει τα πολιτειακά δικαιώματα δεκάδων χιλιάδων μελών της «τουρκικής» μειονότητας που αποστερήθηκαν την εθνικότητα τους σε εφαρμογή του καταργηθέντος πλέον Άρθρου 19 του Ελληνικού Νόμου περί Υπηκοότητας (Αρ. 3370/1955).

Η ανεδαιφικότητα του συγκεκριμένου αιτήματος είναι πρόδηλη τη στιγμή που στην Ίμβρο, Τένεδο και Κωνσταντινούπολη έχει σχεδόν εξαφανιστεί η ελληνική μειονότητα συνεπεία της εφαρμογής πολιτικών αποφάσεων και πρακτικών εκφοβισμού εκ μέρους της Τουρκίας τις τελευταίες δεκαετίες.

6. Προσκαλεί την Ελλάδα να διαβουλευτεί με την «τουρκική μουσουλμανική» μειονότητα ώστε να τεθούν επί τάπητος τα μορφωτικά τους προβλήματα τα οποία συνδέονται άμεσα με το κοινωνικό-οικονομικό επίπεδο ανάπτυξης της περιφέρειας στην οποία διαβιούν.

7. Εκφράζει λύπη για τα βαριά πρόστιμα που έχουν επιβληθεί σε μειονοτικές εφημερίδες και ραδιοφωνικούς σταθμούς, τα οποία εκλαμβάνονται από την μειονότητα ως μέσο εκφοβισμού.

8. Ζητά από την Γενική Γραμματεία του Οργανισμού να ξεκινήσει έρευνα-πραγματογνωμοσύνη προκειμένου να εξετασθεί η αυθεντικότητα των επανειλημμένων αναφορών για πράξεις βανδαλισμού και διάκρισης σε βάρος των τζαμιών και των μουσουλμανικών κοιμητηρίων της Δυτικής Θράκης, και ζητά από την Γενική Γραμματεία να παρουσιάσει σχετική έκθεση στο πλαίσιο σύγκλησης της 42^{ης} Διάσκεψης των ΥΠΕΞ.

9. Κάνει αναφορά στην επίσκεψη υψηλόβαθμης ελληνικής αντιπροσωπείας στον ΟΙΔ την 19^η Ιουνίου 2012 της οποίας ηγείτο ο γενικός γραμματέας Διεθνών Οργανισμών και Διεθνούς Ειρήνης & Συνεργασίας του Υπουργείου Εξωτερικών της Ελλάδας. Μνημονεύονται οι διεξαχθείσες συζητήσεις με τη γενική γραμματεία του ΟΙΔ για ζητήματα κοινού ενδιαφέροντος που άπτονται των μουσουλμάνων στην Ελλάδα, και ειδικότερα στη Δυτική Θράκη και τα Δωδεκάνησα, επισημαίνοντας την αποσπασθείσα διαβεβαίωση ότι οι ελληνικές αρχές θα βελτιώσουν τις συνθήκες διαβίωσης των μουσουλμάνων στην Ελλάδα. Επιπρόσθετα, η απόφαση καλεί τον νέο γενικό γραμματέα του ΟΙΔ να επαναλάβει τον διάλογο και τη συνεργασία με την κυβέρνηση της Ελλάδας σε αυτά θέματα.

Καθίσταται προφανές ότι η Ελλάδα οφείλει να προβεί στις απαραίτητες «διορθωτικές κινήσεις» στην πολιτική της με σκοπό την προβολή τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση, τις Ηνωμένες Πολιτείες αλλά και σε επιλεγμένες χώρες του Οργανισμού Ισλαμικής Διάσκεψης ως χώρα που σέβεται το Ισλάμ και αντιμετωπίζει τους μουσουλμάνους όπως τους υπόλοιπους Έλληνες πολίτες, τη στιγμή μάλιστα που σύμφωνα με έκθεση της Αμερικανικής Επιτροπής Διεθνούς Θρησκευτικής Ελευθερίας, η Τουρκία κατατάσσεται στον κατάλογο των δώδεκα (12) σημαντικότερων παραβατών σε θέματα θρησκευτικής ελευθερίας.

Με αυτό τον τρόπο, όχι μόνο θα αφαιρεθούν επιχειρήματα από τη διπλωματική «φαρέτρα» της Τουρκίας, αλλά η Αθήνα με την ανάληψη πολιτικών πρωτοβουλιών με επιλεγμένα αραβικά κράτη, ώστε να οικοδομηθεί ένα κοινό *modus operandi* σε ζητήματα περιφερειακού και ελληνοκεντρικού ενδιαφέροντος, θα κάνει αισθητή την παρουσία και την παρεμβατική της δυνατότητα στην ευρύτερη περιοχή. Μόνο τότε η Ελλάδα θα μπορέσει να συμπληρώσει το γεωπολιτικό κενό του οποίου, αν μη τι άλλο, επιδιώκουν την αναπλήρωση περιφερειακές χώρες, όπως η Τουρκία, με ό,τι αυτό συνεπάγεται για τα ελληνικά συμφέροντα...